

Minister
Zdrowia

ZPP.050.4.2025.DL
Warszawa, 01 kwietnia 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 7634, złożoną przez Pana Janusza Cieszyńskiego, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w sprawie raportu dotyczącego związku między spożyciem alkoholu a chorobami nowotworowymi, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Odnosząc się do pytania pierwszego „Jak Ministerstwo odnosi się do analiz, wniosków i rekomendacji przedstawionych w raporcie?”¹ uprzejmie wskazuję, że przedstawione w raporcie analizy dotyczące wpływu alkoholu na zachorowalność na nowotwory są zgodne z wnioskami, które w 2020 r. Światowa Organizacja Zdrowia zamieściła w publikacji „[Alcohol and cancer in the WHO European region and appeal for better prevention](#)”, gdzie wskazuje się, że ryzyko zachorowania na raka znacznie wzrasta wraz ze wzrostem ilości spożywanego alkoholu. Na przykład, wypicie ilości alkoholu, jaką można znaleźć w zaledwie jednej lampce wina dziennie, spowodowało ponad 4600 przypadków raka piersi u kobiet w Europejskim Regionie WHO w 2018 r., a liczba przypadków dramatycznie wzrosła wraz ze spożyciem alkoholu. Dodatkowe 6865 przypadków raka piersi wynikających z codziennego spożycia alkoholu odpowiadającego 1–2 lampkom wina.

Informacje zawarte w tej publikacji od kilku lat nagłaśnia Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom (KCPU), m.in. na swojej stronie internetowej oraz w drukowanych ulotkach (więcej informacji na temat działań KCPU w tym zakresie znajduje się w odpowiedzi na pytanie trzecie).

Odpowiadając na pytanie drugie „Czy Ministerstwo Zdrowia prowadzi systematyczne analizy dotyczące związku między spożyciem alkoholu a zachorowalnością na nowotwory w Polsce? Proszę o przedstawienie odpowiednich analiz” uprzejmie informuję, że w Ministerstwie Zdrowia prowadzone są wewnętrzne analizy dot. problemu alkoholowego w

¹ Przywoływany w interpelacji raport „Alcohol and Cancer Risk. The U.S. Surgeon General's Advisory”
<https://www.hhs.gov/sites/default/files/oash-alcohol-cancer-risk.pdf>.

Polsce. Również KCPU od lat monitoruje (na podstawie z danych publikowanych przez GUS) kwestie zgonów spowodowanych przez picie alkoholu, w tym m.in. choroby nowotworowe wątroby. Dane na ten temat są opracowywane przez KCPU w „[Raporcie uzależnienia w Polsce](#)”.

Odnosząc się do pytania trzeciego „Jakie działania edukacyjne i profilaktyczne planuje podjąć resort w celu zwiększenia świadomości społecznej na temat związku między spożyciem alkoholu, a ryzykiem zachorowania na nowotwory?” oraz siódmego „W jaki sposób ministerstwo zamierza wspierać lekarzy POZ w informowaniu pacjentów o związku między spożyciem alkoholu a ryzykiem zachorowania na nowotwory?” uprzejmie informuję, że w działaniach edukacyjno-promocyjnych prowadzonych przez Ministerstwo Zdrowia w zakresie profilaktyki chorób nowotworowych szczególna uwaga zwracana jest na spożywanie alkoholu jako czynnik ryzyka tych chorób. Dotychczasowe kampanie społeczne, mające na celu ograniczenie spożycia alkoholu, obejmowały emisje spotów w mediach ogólnopolskich (telewizja, radio), kampanie internetowe oraz reklamy na dużych tablicach zewnętrznych. Ich celem było budowanie świadomości społecznej na temat szkodliwości alkoholu, niezależnie od spożywanej dawki i rodzaju, oraz wskazanie na zagrożenie wystąpieniem chorób nowotworowych.

Ponadto, na stronach internetowych, w mediach społecznościowych oraz w innych działaniach Ministerstwa Zdrowia na bieżąco promowany jest Europejski Kodeks Walki z Rakiem oraz program „10 dla serca”. Oba programy zawierają porady i wskazówki dotyczące nie tylko profilaktyki nowotworowej, ale także chorób układu krążenia, zachęcając do ograniczenia spożycia alkoholu.

Powyższa strategia budowania świadomości społecznej na temat szkodliwego wpływu alkoholu na funkcjonowanie organizmu będzie kontynuowana i intensyfikowana w bieżącym roku.

Szereg działań z zakresu profilaktyki i edukacji publicznej w obszarze spożywania alkoholu realizowany jest na zlecenie KCPU w sposób systematyczny, corocznie w różnych formach, w różnym zakresie i wpisuje się w realizację Narodowego Programu Zdrowia w zakresie celu operacyjnego 2 „Profilaktyka uzależnień”.

W ramach realizacji Narodowego Programu Zdrowia wspierane są działania bezpośrednie z zakresu profilaktyki selektywnej i wskazującej, szkolenia i konferencje podnoszące kompetencje kadr oraz działania nakierowane na podnoszenie jakości programów profilaktycznych i oferty pomocowej.

W 2023 r. realizowana była również ogólnopolska kampania edukacyjna prowadzona w mediach wirtualnych w tym społecznościowych na temat wpływu alkoholu na zdrowie

fizyczne i psychiczne, w ramach której powstał m.in. materiał dotyczący [Wpływu alkoholu na rozwój nowotworów](#). W tym samym roku na łamach kwartalnika „Serwis Informacyjny Uzależnienia” pojawił się artykuł pt. „[Rakotwórcze działanie alkoholu – świat nauki a społeczna świadomość zjawiska](#)”. KCPU aktywnie upowszechnia dostępne materiały również przy użyciu mediów społecznościowych (np. niedawny wpis na profilu Facebook z okazji Światowego Dnia Walki z Rakiem).

W 2024 r. KCPU sfinansowało przygotowanie oraz opublikowanie w poczytnych czasopiśmie następujących artykułów:

- J. Klingemann, „[Alkohol – czy na pewno na zdrowie?](#)” (Polityka);
- D. Murat-Zagórska, „[Kancerogeny Wpływ Alkoholu](#)” (Tygodnik Powszechny);
- A. Skrzypczyk-Ostaszewicz i D. Lazar-Rusjan, Alkohol – „[WINOwajca raka piersi](#)” (Zwierciadło).

KCPU prowadzi współpracę z Naczelną Izbą Pielęgniarek i Położnych, w ramach której powstają webinary oraz artykuły dostępne w wersji online na skupionej wokół tego problemu podstronie KCPU <https://kcpu.gov.pl/rakotworce-dzialanie-alkoholu/>. Współpraca jest kontynuowana w 2025 r., powstaną kolejne materiały edukacyjne. Wszystkie materiały będą upowszechniane dostępnymi kanałami komunikacyjnymi wśród różnych grup odbiorców: lekarzy, specjalistów terapii uzależnień, samorządów, ogólnej populacji, w tym dzieci i młodzieży.

Odnosząc się do pytania szóstego „Czy ministerstwo rozważa wprowadzenie dodatkowych ostrzeżeń zdrowotnych na opakowaniach napojów alkoholowych, informujących o zwiększonym ryzyku zachorowania na nowotwory?„ wskazać należy, że etykietowanie napojów alkoholowych ostrzeżeniami zdrowotnymi ocenić należy jako istotny krok w zapewnieniu konsumentom rzetelnej informacji dotyczącej zagrożeń związanych ze spożywaniem napojów alkoholowych. Ministerstwo Zdrowia monitoruje postępy Komisji Europejskiej związane z pracami nad wdrożeniem etykietowania napojów alkoholowych, zarówno w kontekście oznaczeń zdrowotnych jak i oznaczeń dla konsumentów – informujących m.in. o wykazie składników i wartości odżywczej. Z kompleksowym podsumowaniem informacji w tym zakresie można zapoznać się w opracowaniu opublikowanym na stronie internetowej Parlamentu Europejskiego pod adresem: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690563/EPRS_BRI\(2021\)690563_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/690563/EPRS_BRI(2021)690563_EN.pdf). Ponadto, w 2024 r. Światowa Organizacja Zdrowia opublikowała ciekawe opracowanie pn. „[Health warning labels on alcoholic beverages in the WHO European Region in 2024](#)”.

Ministerstwo Zdrowia bierze czynny udział w projekcie WHO/EU Evidence into Action, który rozpoczął się w 2022 r. Udział oraz gromadzenie wiedzy w ramach projektu dają

nadzieję na wzmocnienie krajowych i regionalnych systemów monitoringu i informacji w zakresie alkoholu, a podjęte szeroko zakrojone działania przyczynią się do redukcji wskaźników opisujących spożycie alkoholu oraz szkód przez niego powodowanych. Jednym z tematów zainteresowania w ramach projektu jest etykietowanie (*specific objective 1: health warning labels for alcoholic beverages*).

Odnosząc się do pytania piątego „Jakie środki są przeznaczane na programy profilaktyczne związane z redukcją spożycia alkoholu w kontekście profilaktyki nowotworowej?” uprzejmie informuję, że wszystkie działania profilaktyczne mające na celu ograniczenie spożywania alkoholu są jednocześnie działaniami w kontekście profilaktyki nowotworowej. Według danych z badania „Działalność samorządów lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w 2023 r.” gminy wydatkowały na działania profilaktyczne ponad 368 mln zł, czyli 35% wszystkich środków wydatkowanych na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii. KCPU w tym samym roku na działania profilaktyczne mające na celu ograniczenie spożywania alkoholu, w ramach realizacji zadań wyłonionych w otwartych konkursach, wydało około 12 mln złotych.

Odpowiadając na pytanie szóste „Czy planowane są zmiany w rekomendacjach dotyczących spożycia alkoholu, uwzględniające najnowsze dane o jego wpływie na ryzyko zachorowania na nowotwory?” zgodnie z informacjami przedstawionymi we wspomnianej już publikacji „Alcohol and cancer in the WHO European region and appeal for better prevention”, nie ma bezpiecznego poziomu spożycia alkoholu w przypadku raka, a picie któregokolwiek z rodzajów napojów alkoholowych, w tym piwa, wina czy napojów spirytusowych, jest powiązane z ryzykiem raka, niezależnie od jego jakości i ceny. Każda ilość alkoholu zwiększa ryzyko zachorowania na nowotwór.

Podobne rekomendacje są przekazywane przez KCPU. Na przykład w ulotce „Alkohol a nowotwory” można przeczytać, że „każdy rodzaj alkoholu (piwo, wino, wódka, mocniejsze trunki) zwiększa ryzyko zachorowania na nowotwór. Im większa ilość i częstotliwość picia alkoholu, tym większe ryzyko raka”.

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Jerzy Szafranowicz
Podsekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/